

„Un stat puternic fără o Procuratură puternică nu poate exista” – un interviu cu Adjunctul Procurorului General, Sergiu Brigai.

Actualmente, într-un context social marcat de provocări, rolul Procuraturii este unul esențial pentru asigurarea respectării drepturilor omului. Adjunctul Procurorului General, Sergiu Brigai ne oferă, în acest interviu, o perspectivă clară asupra priorităților instituției. Vom explora nu doar viziunea sa asupra sistemului procuraturii, ci și valorile care îl ghidează în exercitarea acestei funcții de mare responsabilitate.

Cum ați descrie parcursul Dumneavoastră profesional până la funcția de Adjunct al Procurorului General?

Aș zice că este un parcurs ca pe o scară. Eu mi-am început activitatea într-o procuratură teritorială și anume Procuratura raionului Cantemir în calitate de procuror stagiar, după care mi-am continuat activitatea în procuraturile teritoriale Criuleni, apoi Dubăsari, după care, în anul 2011 am avut o avansare în carieră și a fost o avansare pe care mi-am dorit-o. Am participat la un concurs pentru o funcție de procuror într-o Secție a Procuraturii Generale. Pe atunci se numea „Conducerea urmăririi penale în organele centrale ale MAI și Serviciului Vamal”. Nu am reușit să câștig acel concurs, dar am fost

observat de conducerea Procuraturii Generale, care mi-a propus o funcție prin transfer la Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, unde am activat din anul 2011 până în 2018. Și iarăși, în 2018, din proprie inițiativă am participat la un concurs pentru funcția de procuror în Secția Combatere a traficului de ființe umane. În acest caz am câștigat concursul și am fost numit în această funcție. Ulterior, mi s-a propus să asigur interimatul funcției de adjunct al Procurorului șef al PCCOCS, unde am fost selectat reieșind din experiența mea pe segmentul judiciar. Și iată această experiență, din 2011 până în 2022, a fost și punctul forte invocat de Procurorul General, atunci când mi-a propus funcția de Adjunct al Procurorului General - în prima etapă ca interimar, iar mai târziu ca Adjunct al Procurorului General, argumente aduse și în fața Consiliului Superior al Procurorilor. Eu mereu am zis că

„Eu mereu am zis că avansarea trebuie să fie una firească”

avansarea trebuie să fie una firească. Trebuie să începi de jos până a ajunge sus. Părerea mea subiectivă este că am avut o creștere graduală prin toate treptele Procuraturii: procuratura teritorială, Procuratura Generală, procuratura specializată și într-un final ca să ajung în funcția de Adjunct al Procurorului General responsabil de domeniul judiciar.

Care considerați că sunt cele mai mari provocări ale funcției pe care o ocupați? Puteți să ne spuneți atât cele ale funcției de șef, cât și cele ale funcției de procuror.

Aș începe cu funcția de șef și anume de Adjunct al Procurorului General. Provocarea cea mai mare este de a fi responsabil de toată activitatea judiciară a procurorilor. Bine, atunci când ești un procuror de execuție depui singur eforturi pentru a fi corect, pentru a orienta instanța, pentru a susține acuzarea de stat, ținând cont de toate standardele. În funcția de conducere, însă, ești responsabil de activitatea tuturor procurorilor din subordine. Este bine cunoscut faptul că ultima perioadă nu avem Colegii funcționale în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor, care

„Provocarea cea mai mare este să preîntâmpinăm ilegalități și abuzuri, care cu părere de rău sunt și trebuie sesizate”

ar evalua activitatea procurorilor, nu am avut o perioadă lungă o Inspecție a procurorilor lucrativă și într-un fel pârghiile de a redresa anumite nereguli în activitatea procurorilor din subordine sunt mai puține. Provocarea cea mai mare este să preîntâmpinăm ilegalități și abuzuri, care cu părere de rău sunt și trebuie sesizate. Perfect ar fi să le depistăm la o etapă incipientă.

Care sunt valorile fundamentale care vă ghidează activitatea?

Cred că valoarea fundamentală este să fii corect. Chiar dacă comitem uneori erori, trebuie să acționăm din bună-credință, să ne ascultăm intima convingere. Buna credință este cheia, căci dacă se urmăresc alte scopuri decât cele legale, atunci mergem pe o cale greșită.

Ce reforme considerați că sunt cele mai necesare în sistemul procuraturii?

Cuvântul reformă deja a devenit un cuvânt nu prea bine primit, atât de societate, cât și de corpul de procurori. Eu cred că nu avem nevoie atât de reforme, cât de responsabilizarea procurorilor. El trebuie să înțeleagă că el pe lângă independența pe care a obținut-o în urma reformelor din 2016, inclusiv independența procesuală, a primit și o responsabilitate.

„Buna-credință este cheia, iar dacă se urmăresc alte scopuri, decât cele legale, atunci mergem pe o cale greșită”

Părerea mea este că anume asupra acestui aspect trebuie să atragă atenția atât conducerea Procuraturii Generale, cât și CSP-ul. Orice procuror trebuie să înțeleagă că el este responsabil de acțiunile sale și actele care le emite.

Ați vorbit despre responsabilizare. Cum răspunde Procuratura la așteptările cetățenilor privind eficiența muncii procurorilor la faza judiciară? Ce calificativ i-ați da?

Noi am făcut o analiză în ceea ce privește prestația procurorilor în cadrul susținerii acuzării de stat și cu părere de rău am constatat preponderența formalismului. Când s-a efectuat specializarea procurorilor în cei care conduc urmărirea penală și cei care reprezintă acuzarea de stat, s-a avut în vedere facilitarea muncii procurorilor, ca ei să se poată concentra pe un domeniu. Însă nu s-a ținut cont de o chestiune, care ne-a jucat festa și anume – acuzatorii, conștientizând că nu ei au expediat cauza în judecată și au doar rolul de a susține acuzarea de stat, în multe cauze au o atitudine formalistă. La rândul lor, și cei care expediază cauza în judecată au aceeași abordare. Acesta este un moment care ne-a scăpat la momentul specializării procurorilor pentru susținerea acuzării de stat și cred că la acest capitol trebuie responsabilizați, atât procurorii care conduc urmărirea penală, cât și cei care reprezintă acuzarea de stat. În 2010, când activam ca procuror teritorial, se punea foarte mult accentul pe discursul procurorului. În acei ani se organiza și concursul „Cel mai bun discurs al acuzatorului de stat”. Cu părere de rău, când am ajuns în funcția de Adjunct al Procurorului General am văzut că aceste discursuri, la moment sunt foarte formale. Este necesară o muncă asupra calității prestației.

Cum evaluați colaborarea între Procuratură și alte instituții de stat? Instanțe de judecată? Poliție?

„chiar dacă reforma justiției a început cu instanțele de judecată și Procuratura, undeva organul de urmărire penală a fost lăsat în umbră”

Dacă ne referim la acuzator de stat, el este o parte în proces, la fel ca și partea apărării. Noi participăm la un proces penal contradictoriu. Nu este loc de o colaborare mai separată cu instanța de judecată. Noi trebuie să prezentăm probe. Pe domeniul urmăririi penale se colaborează cu poliția atunci când procurorul conduce urmărirea penală. Totuși, chiar dacă reforma justiției a început cu

instanțele de judecată și Procuratura, undeva organul de urmărire penală a fost lăsat în umbră și nu putem zice că el acum este consolidat și este un organ de urmărire penală puternic.

Care sunt cele mai importante realizări ale Procuraturii în ultimele luni, dacă e să ne referim la faza judiciară?

Se vorbește mult despre dosarele de corupție, dosare de rezonanță. Se simte o urgentare a examinării cauzelor în completul specializat, creat în cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani. Este un bun început. Noi așteptăm rezultatele să apară. În ceea ce ține de statistici, avem 2,4% sentințe de achitare, din totalul de sentințe. Eu consider că este un procent destul de bun, dar este loc și de mai bine.

Cum vă propuneți să îmbunătățiți rezultatele, mai ale pe dosarele de corupție și criminalitate organizată?

Ca prim punct iarăși aș pune responsabilizarea procurorilor. Să îi punem în situația de a avea cât mai multă diligență, atât la faza urmăririi penale cât și judiciară. Consider că resurse avem, procurorii pot face față. Suntem și în așteptarea finalizării procesului de vetting, or cumva simțim o presiune pe fiecare procuror supus acestei proceduri. În pofida acestui fapt, trebuie să depunem efort, iar atunci când se greșește, trebuie de reacționat, inclusiv Inspekția procurorilor urmează să o facă.

Pe lângă aceste priorități, ce priorități ați mai avea pe agenda instituțională pentru anul următor?

Să facem o reevaluare a mecanismelor de susținere a acuzării în instanțele de apel și să elaborăm un nou model de contestare a deciziilor curților de apel cu recurs ordinar, or noi vedem că Curtea Supremă de Justiție a ales o altă abordare, a ales o altă interpretare față de vechea componentă a CSJ și eu cred că la nivelul celor 3 procuraturile de circumscripție, trebuie să mergem pe aceeași abordare pe care a ales-o CSJ. Sper că în 2025 o să avem posibilitatea de a reorganiza procuraturile de circumscripție, or cu statutul actual pe care îl au, nu putem ține pasul cu înfăptuirea justiției în instanța de apel. Noi am înaintat o propunere de modificare a legii unde să fie stabilit rolul și să fie prevăzută această procuratură în Legea cu privire la Procuratură și să avem un nivel de salarizare raportat la curțile de apel. Or, noi ne aflăm în situația în care nu avem doritori de a activa în procuraturile de circumscripție, deoarece ele au statut de procuraturile teritoriale, dare responsabilitatea e mult mai mare, deoarece este susținută acuzarea în instanțele de gradul 2.

„Nu trebuie să fim într-o capsulă în care să nu auzim nimic, dar nu trebuie să emitem decizii reieșind din presiuni sau doleanțele unor persoane.”

Cum gestionați presiunea mediatică și cea publică asupra deciziilor Procuraturii?

Trebuie de ascultat opinia publică, însă având o cauză în gestiune nu trebuie să fii supus presiunii publice. Nu trebuie să fim într-o capsulă în care să nu auzim nimic, dar nu trebuie să emitem decizii reieșind din presiuni sau doleanțele unor persoane.

Care este cea mai dificilă decizie pe care ați fost nevoit să o luați pe parcursul carierei?

Decizii au fost multe. Dar iarăși, când expediezi o cauză în judecată, cauză pentru comiterea unei infracțiuni grave sau deosebit de grave și unde planează suspiciuni despre vinovăția sau nevinovăția persoanei, trebuie să te asiguri că sunt probe pentru condamnarea acestei persoane. Am avut câteva cauze în care am stat la dubii, însă până la urmă mi-am ascultat intima convingere și am expediat cauzele în instanța de judecată și am dobândit o sentință de condamnare.

Cum vedeți rolul Procuraturii în consolidarea statului de drept?

De fapt Procuratura reprezintă statul. O Procuratură puternică – înseamnă apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și a statului. Un stat puternic fără o Procuratură puternică nu poate exista.

Ce sfat le-ați da tinerilor care doresc să urmeze o carieră în acest domeniu?

„Un stat puternic fără o Procuratură puternică nu poate exista”

Să muncească și să nu se teamă de provocări. Acum există o tendință ca să se muncească în orașele mari. Sfatul meu pentru absolvenții INJ este a începe activitatea în raion, unde pot să se perfecționeze și să activeze liniștit. Am fost încadrat în muncă în anul 2006 și am fost ultima promoție care se angaja până la fondarea INJ. Eram în jur de 50 de persoane, iar 10 din ele au fost numite la Procuratura mun. Chișinău. După 18 ani, nici unul din cei 10 procurori nu se mai regăsește în sistemul procuraturii. Desigur, sunt diferite motive, dar din experiența mea pot spune că cei care au activat în procuraturile teritoriale, au avut puterea să reziste în sistem și de a crește pe treptele profesionale. Cei care au fost numiți în procuraturi cu un volum mai mare de lucru și o presiune mai mare, pur și simplu au cedat.

09 decembrie 2024